

Dorozsmai népfreontosok Megnyitották az őszi könyvheteket

Kiskundorozsma ma Szeged egyik városrésze. Az önálló községi múlt azonban eleve nem él a köztudatban; ki az akkori nehézségeket emlegeti föl, ki visszasírja azokat az időköt. Hogy a városhoz csatlakozás rangot jelent, vagy sem, azt azzal is mérjük az ott élő emberek, lakóhelyük felelősségére jut-e annyi a közös kasszából, mint amennyire szükségük lenne. S ha nem, könnyen megszületik az ítélet: „mostoha gyerekek vagyunk mi”. A nemegyszer jogos elégedetlenség azonban el is vakítja az embereket, nem látják meg, s esetleg indulataiktól nem is akarják megérteni, mennyi pénzből gazdálkodik a város tanácsa és hányféle szempontot mérlegel, mielőtt „elosztja” a forintokat. S jöhet, nem látni a fejlődést, a saját ablakon kinézve, de a Belvárosra, a közlekedésre fordított összegek közvetve a városhoz kötött dorozsmaiak életét is gazdagítják.

„Városban gondolkodni” — így fogalmazta meg tömören a népfreont dorozsmai körzeti bizottságának elnöke, Forgó András azt, mi a fő feladata a népfreontnak a csatlakozás teremtette körülmények között. A gazdag hagyományokat őrző egykori községben nem volt könnyű megközelíteni a gondolatot: a fejlődés szempontjából előrelépés a városhoz való csatlakozás. Egységes várospolitikai szemléletet kellett kialakítani az emberekben, s ez nem ment egyik napról a másikra, sőt ez ügyben ma is van még tennivaló. El-elhangzanak ilyen megjegyzések: „mit érdekel engem a második Tisza-híd, ha azt az átkozott dorozsmai sorompót nem lehet alul, vagy fölüljáróval kikerülni”, „okos ember, ha a háza beázik, a tetőt csináltatja meg, nem Rembrandt-képet vásárol”, s a bezzegelésék gyakori célpontja az igazán valamennyiünket gyönyörködtető új szökökút is. Van „igazság” az egyoldalú megjegyzésekben, csakhat a szökökút a tömegek esztétikai igényét, az új híd az egész város forgalmát meg-

bénító közlekedési gondok enyhítését szolgálja.

S ami gond Dorozsmán — nem vigasz ugyan —, gond a város más körzeteiben is, jól-lehet, égetőbb gond. A három dorozsmai óvoda közül a II-es számú iskolához tartozó közel se elégíti ki az igényeket: száz gyereket nem tudtak fölvenni az idén. A demográfiai hullámhegy még nem érezeti hatását az iskolákban: a felső tagozatosok csak délelőtti tanulnak, s néhány alsóbb osztályban van váltakozó tanítás. A jövőben, számítani lehet rá, a 2-es iskola körzetében lesznek gondok, különösen, ha a szélmalom környéke beépül.

Művelődési lehetőségekkel nem voltak eddig sem elkényeztetve a dorozsmaiak. A volt tanácsháza épülete lett most a művelődési háza, együtt a könyvtárral. A 700 ezer forintos ráfordítással otthonossá tett intézménytől, a most választott társadalmi vezetőségtől sokat vár a lakosság. Nagy fájdalmuk azonban, hogy nincs mozija a városrésznek. A régi művelődési házban vetítenek ugyan, de az esztétikailag silány környezet nem vonzza oda az embereket. A Belváros és Dorozsma között pedig nehéz a közlekedés. Kedvezőtlen a járatok időbeli elosztása, nincs V-s járat, van úgy, hogy háromnegyed órát is kell várni az autóbussza.

Az egészségügyi alapellátásra nincs panasz: a négy orvosi körzet, a fogászat, a gyermekorvosi rendelés, a tū-

dózsuró helyben ellátja a beteget, s jól dolgoznak a védőnők is. A legtöbb gondot a gáz és a jó utak hiánya okozza Dorozsmán. Nemrégiben beszélgetésre hívta a körzeti népfreontbizottság a DEGAZ vezetőjét, aki a lehetőséget ismerve nem sok jóval kecssegett a lakosságot: a közaljövőben, nem, legfőkébb a következő ötéves tervben lehet szó arról, hogy gázt kap Dorozsma is. Megnőtt a városrész főúti forgalma, időszerű lenne szélesítése. A járdák rossz állapotban vannak, örülhet a lakosság a városgazdálkodási vállalatnál kapott járdalapoknak, melyeket maguk raknak le, Szeretnék, ha a Balajthy utca egyik oldala, a Jerney utcai és a Nyugati sor után a Böls utca, a Széksősi út és a Negyvennyolcas utca is végig elkészülne. Az ABC előtti rendezetlen, sáros terület már a zavartalan szállítás akadályozza.

A közéleti tevékenység forrása a körzeti népfreontbizottság, a helyi pártszervezeteken kívül, ahol ki-kitehetne valamit maga is lakóhelye érdekében. A 35 bizottsági tag társadalmi munkát, gyermekintézmények megsegítését kezdeményezi, bekapcsolódik a szegedi mozgalmakba is. Lehetőség azonban ennél több is lenne: rajtuk is múlik, hogy aktivitásukkal fölébresszik-e a dorozsmaiakban környezetvédelmi kedvüket. Mert ez is lehet tőke a lakóhely gazdagításához.

Chikán Ágnes

Ifjűmunkás napok

Péntektől a nagy múltú munkáskerület, Csepel ad otthont az idei országos ifjűmunkás napok szakmai, politikai, kulturális és sportrendezvényeinek. A Csepel Vas- és Féművek munkásterületén több mint 500 dolgozó ifjúkommunista jelenlétében nyitotta meg a háromnapos rendezvénysorozat Juhász András, a KISZ Központi Bizottságának titkára.

Elmondta, hogy az első ízben 8 évvel ezelőtt meghirdetett ifjűmunkás napok is hasonló célt, a munkásfiatlok műveltségének elmélyítését, ifjú szakembereink tehetségének, szakismeretének bemutatását, a munkáshagyományok ápolását, s nem utolsósorban a diákok pályaválasztásának megkönnyítését szolgálták.

Az országos ifjűmunkás napok résztvevőit Csepel nagyvállalatai látják vendégül. (MTI)

Műsorajánlat

A Rokka Country-rock együttes lép fel az Ifjúsági Ház ma, szombaton este 6 órakor kezdődő Szombat esti láz című programjában. A discoműsor mellett levetítik a Babaház című angol filmet is.

Medvetánc címmel Sebestyén Zoltán színművész tart gyermekműsort óvodásoknak és alsó tagozatosoknak október 21-én délelőtti 10. felső tagozatosoknak és középső iskolásoknak pedig Lógok a színen címmel délután 5 órai kezdettel az Ifjúsági Házban.

A Vajaspánkó című meséhez készítenek bábokat és játékokat a kicsinyek a Juhász Gyula Művelődési Központ gyermekfoglalkozásán holnap, október 21-én délelőtti 10 óráig.

Szintén a Juhász Gyula Művelődési Központban tartják meg a megyei amatőr-filmes pályázatra beérkezett művek vetítéseit. A résztvevő alkotásokat ma, szombaton délelőtti 10 órai kezdettel kb. délután 4 óráig mutatják be, eredményhirdetés délután 5 órától lesz. Október 22-én este 6 órakor a díjnyertes filmeket láthatja a közönség, s még egy értékes tárgyjutalmat megsz-

vazhat a legjobban tetsző film alkotójának.

Két szerető sziv — ezzel a címmel Drahotá Andrea és Kozák András műsorát mutatják be az Ifjúsági Ház Irodalmi kávéházának első programjaként, október 22-én este fél 8 órakor.

Finnország a matematika szemével — ezzel a címmel dr. Gécseg Ferenc egyetemi tanár tart előadást a Collegium Polytechnikum keretében október 22-én este 8 órától a Herman Ottó Collegium társalgójában.

A vulkánok és gejzirek földjén — Izland — ezzel a címmel dr. Keszthelyi Béla tart színes diavetítéssel illusztrált ismeretterjesztő előadást október 22-én délután 5 órakor az építők Lenin körút 65. szám alatti klubjában.

Egők és égetők címmel jelentkezik a szegedi körzeti tévéstúdió. A riport-dokumentumfilmet október 23-én 17 óra 30 perctől láthatják a nézők a televízió 1-es műsorában.

Donizetti Boleyn Anna című kétfelvonásos operájának szegedi nemzeti színházbeli bemutatóját egyenes adásban közvetíti a rádió 3. műsora október 26-án este 7 órai kezdettel.

A Zala megyei Lentiben pénteken ünnepélyes külsőségek között megnyitották a magyar vidék egyik legjelentősebb kulturális rendezvénysorozatát, az őszi megyei könyvheteket.

Megnyitó beszédében dr. Szlamenický István, a SZÖVOSZ elnöke kiemelte, hogy a fogyasztási szövetkezetek a könyvterjesztést, könyvtárustást nem üzleti vállalkozásnak, hanem fontos kulturális feladatnak tekintik. Működési területükön él a magyar munkásság több mint a fele, így a munkásság kulturálódásában is fontos szerepet játszanak.

Az őszi könyvhetek megyei megnyitóját pénteken tartották meg Csongrádon, a városi tanács-ház dísztermében. Az eseményen részt vett dr. Sebe János, a megyei pártbizottság osztályvezető-helyettese, Sebestyén István, a városi pártbizottság titkára, Nagy Imre, a városi tanács elnöke, dr. Hajdú Géza, a Hazafias

Népfreont megyei bizottságának könyvbarát bizottságának elnöke és Vas Imre, a ME-SZÖV elnökhelyettese is.

Dr. Forgó Zsuzsának a városi tanács vb-titkárának üdvözlő szavai után dr. Sebe János tartott ünnepi megnyitót. Szólt az irodalmi művek fogadtatásáról az olvasókra gyakorolt építő, elményt adó hatásáról. Felvázolta annak a bonyolult folyamatnak az állomásait, amelyek közvetítésével az irodalmi érték közzécseslesz. A mai könyvkiadók különösen felelősségteljes szerepet töltenek be ebben a folyamatban; az írók nevében a közönségre, a közönség nevében az íróra kell hatniuk. Hogy a könyv és a benne megtestesült szellemi érték eljusson az olvasóhoz, nem nélkülözhető a terjesztés sem. Annak reményében, hogy az őszi könyvhetek idén is sok örömet hoznak a közönségnek, új olvasókat szereznek az irodalomnak és új élményeket régi híveinek — dr. Sebe János megnyitotta

a könyv november 18-ig tartó őszi ünnepét.

Ezután irodalmi összeállítás hallgatott meg a közönség. Kovács János érdemes művész és Nagy Zoltán, a Szegedi Nemzeti Színház tagjai színes irodalmi műsorral emlékeztek Móra Ferencre és Móricz Zsigmondra.

Az ünnepség íróvendége Takács Tibor volt, aki tegnap délután a csongrádi AFESZ-könyvesboltban dedikálta műveit. Újonnan megjelent műveiből, a Móra igazgató úr című életrajzból olvasott fel részletet Kovács János, majd a szerző saját pályájáról, Móra-élményeiről, írói elkötelezettségéről vallott.

Az őszi könyvhetek megyei megnyitóját ünnepsége a Batsányi János Gimnázium és Óvónőképző Szakközépiskola kórusának, a csongrádi Ének-Zenei Általános Iskola kamaratriójának és a Kossuth Művelődési Központ Röpülj páva körének műsorával zárult.

A tizenkettedik előadás

Lehetne a nyolcadik vagy akár a tizenötödik is. Bannentes színházi emberek úgy tartják, ekkorra alakul ki egy-egy produkció végleges formája, simul egységessé a színpadi látvány, ekkorra érne meg igazán a színészek formálta alakok. Ilyenkor már nyoma sincs a premier feszültségének, izgalmanak, a rövid próbaidő miatti kidolgozatlanságnak, szövegre való makacs koncentrációnak. A művészek jókedvvel bújnak be figuráik bőrébe, jelmezébe, s szinte már vérrükké válik a megjelenített alak minden gesztusa, hanghordozása, mozdulata...

Talán éppen a tizenkettedik előadást láttam, Csurka István Házmestersíratójának tizenkettedik sikerét a szegedi Kiszínházban. Ugyanúgy élveztem Jónásné házmesterlakásának szűfoltosságában a feje tetejére állított játékot, mint a premieren, ugyanúgy szíven ütöttek a kacagás mögötti tragédiák, ugyanúgy elgondolkodtattak a mondatok. Ám az előadásnak más, fontos tanulságai törülközött és elmegyek szí-

is voltak. Az eddigi előadások jó részét diákberletben mutatták be. Tizenévesek töltötték meg a széksorokat — középiskolások, szakmunkástanulók, néhány egyetemista. Tarka és hangos seregből kirítt néhány felnőtt berletes. Különös hangulatuk van az ilyen fiatalokkal szűfolt előadásoknak. Nem lehet könnyű a színészek dolga, ez a korosztály az, amelyik legnehezebben fogadja be a művészetnek azokat az alkotásait, amelyekért „meg kell dolgozni”. Csurka könyvekig kacagtató Házmestersíratója azonban egyszerre kemény és kegyetlen társadalomkritika is. Mi jön át ebből a művészi üzenetből a képzeletbeli függönyön? Sajnos, a lényeg, társadalmi valóságunk viszáltságainak kritikája semmiképp. Jókat derülnek, mondhatnám röhögnek a komikus helyzeteken, élvezik az alkoholizmus anatómiájának változatait, röpöködnék a „beköpekés”: „Öregem, ez igazi sört iszik; ezek valódi pálinkát piálnak; bedobom a törülközőt és elmegyek szí-

nészek!” Aztán láthatóan tetszik nekik a kipattanó bicska, a durvaság és erőszak, a garázda fiú minden megnyilvánulása. És természetesen főlhördülnek, csetintenek és fölkialtanak a szöveg sikamlós fordulatainál és a szex föl-fölcsapó hullámaira. S amikor a komikus-szatirikus helyzetek sorába hirtelen torokszorító drámai vallomások kerülnek, nincs gátja az izetlen közbeszólásoknak, olcsó jópofásoknak.

Ne véletlen, hogy az egyik színészről szorongva mesélte, zavarja őt ez a különös tündérszerű-visszajelzés. Ugy érzi, az írói szándék és a művészi megvalósítás visszajára fordul. Így az előadás, ezen közönség előtt tulajdonképpen ellenpropaganda. S ez figyelmeztető jel színházi vezetőknek, pedagógusoknak egyaránt. Egyik oldalról a diákberletek összeállításának felelősségét kéri számon, másik oldalról pedig a fiatalok felkészítésére, az előkészítő munkára hívja fel a figyelmet. (Régebben, néhány évvel, vagy évtizeddel ezelőtt az egy évadban bemutatott 8—9 prózai bemutatóból ki lehetett választani azt a négyet-ötöt, amely e korosztály életkori sajátosságainak megfelelő, kapcsolódik tanulmányaihoz, élményszerűen nyújt ismereteket, nevel színház-szerető felnőtteket. Most kényszerhelyzetben vannak a közönségszervezők: öt prózai bemutató közül kell ötöt „választaniuk”, a diákberletbe is.)

A közönség reagálása természetesen visszahat a színpadi munkára. Részint arra ösztönzi a színészeket, hogy egy-egy sikeres grimasz, mozdulat vagy gesztus sikere után azt többször is megismételjék (mindig bejön!), részint olyan hatást vált ki néhány művészből, hogy ismerve egy-egy mondat várható reakcióját, szinte félve ejti ki a szót...

Csurka felnőtt módon felnőtteknek ír. Felelősségteljes, elkötelezett, kíméletlenül kritikus művészként. Aki nem képes érteni műveit, az könnyen félreérti Csurkát. Félő, hogy ezek a fiatalok Csurkában csak a „jó fejet” látják, akinek „szédületesen klassz a szövege” és „biztosan ő is nagy piás lehet”. Szeretném hinni, hogy tévedek!

T. L.

Szülőknek, tanulóknak

A pályaválasztás az élet nagy döntései közé tartozik, a végleges elhatározás hosszú éveket tartó, s gyakran változó elképzelések, tanácsok alapján születik meg — írja bevezetőjében a Csongrád megyei Pályaválasztási Intézet most megjelenő tájékoztatója. Hasonlót jelentetett már meg az intézet, 1977-ben adtuk ki, s akkor Csongrád megye valamennyi VII—VIII. osztályos tanulója megkapta az úgynevezett „zöld” könyvet. Most hasonló terjedelemben, „kék” színben készítettük, olyan példányszámban, hogy a megye 10 ezer 300 hetedik-nyolcadikos tanulója, valamint az iskolák igazgatója és pályaválasztási felelőse kap egy-egy példányt. Az iskolarendszerünkben közép távon lényeges változás nem várható, ezért a „kék” könyvünket négy-öt évre szántuk olyan módon, hogy a nyolcadikos tanulók április hónapban leadják az iskolákban a tájékoztatót és a következő — hetedik osztályba lépőknek szeptemberben kiosztják.

A hetedik osztályos tanulók és szüleik két évig tanulmányozhatják a tájékoztatót, amely részletesen ismerteti a továbbtanulásra jelentkezés módját, felvételek időrendjét, felvételi követelményeket, példákat mutat be a jelentkezési lap kitöltésére és felhívja a figyelmet az első és másodszori jelentkezés gondos megválasztására.

Általános tudnivalókat közlünk a középfokú iskolatípusokról olyan mélységben, hogy például a szakmunkásképző iskolák elméleti és gyakorlati oktatásának rendjét, kedvezményeket, juttatásokat, ösztöndíjakat, étkezés, kollégiumi elhelyezés, tankönyvellátás stb. kérdéseket is részletesen megismerhetik a leendő tanulók. A szakközépiskoláknál, gimnáziumoknál ugyanilyen részletességgel közöljük az oktatás rendjét, diákszociális juttatásokat és kedvezményeket. Foglalkozunk a könyvben az egyes iskolatípusoknál a továbbtanulás lehetőségeivel is. Azokra is gondoltunk, akik a 8. osztály elvégzése után nem akarnak továbbtanulni. Nekik a munkavállalással kapcsola-

tos tudnivalókban adunk tájékoztatást.

Könyvünk tételelesen felsorolja a továbbtanulási lehetőségeket Csongrád megyében és közli a középfokú oktatási intézmények névjegyzékét. Azok számára, akiknek érdeklődése túlmutat a megyei képzés lehetőségein, bemutatjuk a fontosabb, meggyenken kívüli továbbtanulási lehetőségeket a szakok, szakmák felsorolásával, illetve a képzőintézmények címének közlésével. Fontosságára való tekintettel külön foglalkozunk a középfokú katonai iskolákkal és részletes tájékoztatást adunk a többiekétől eltérő, speciális jelentkezési feltételekről.

Október végén, november elején az iskolák, illetve a tanulók számára térítésmentesen eljuttatjuk a „kék” könyvet. Azzal a reménnyel, hogy minden érdekelt tanuló és szülő áttanulmányozza, és segítségével a diák a megfelelő pályát választja.

Dr. Kapás Pál, a Csongrád megyei Pályaválasztási Intézet igazgatója